3 Μαρτίου 2022

«Ενορία εν δράσει»: Η ακολουθία του Μεσονυκτικού

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Θεολογία και Ζωή / Πολυμέσα - Multimedia

Συνεχίστηκε την Τρίτη 01 Μαρτίου, με την 4η διαδικτυακή συνάντηση η σειρά παρουσιάσεων, με γενικό τίτλο «Η λατρεία μας με απλά λόγια», που πραγματοποιείται κάθε Τρίτη, στο πλαίσιο των Εκπαιδευτικών Σεμιναρίων του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει…».

Η συνάντηση ήταν αφιερωμένη στην ακολουθία του Μεσονυκτικού. Τη σειρά επιμελείται ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Χρυσοβαλάντης Θεοδώρου, Θεολόγος με την συμμετοχή του Αρχιμανδρίτη π. Δανιήλ Ψωίνου, Θεολόγου, Ιεροκήρυκα.

Το Σεμινάριο είναι ανοιχτό σε όλους και η παρακολούθηση του γίνεται μόνο διαδικτυακά, μέσα από το κανάλι του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...» στο YouTube.

Το Μεσονυκτικό, είναι μία ακολουθία που είναι λίγο ξεχασμένη στις ενορίες, κυρίως τις καθημερινές, και έχει θεμελίωση στην Αγία Γραφή, υπενθυμίζοντας μας, ότι, κατά την παράδοση της Εκκλησίας, η Δευτέρα Παρουσία, θα γίνει χαράματα.

Η ακρίβεια της τελέσεως αυτής της ακολουθίας, στα μοναστήρια, είναι τις πρώτες ώρες μετά το μεσονύκτιο. Ως προς τις ενορίες και τους λαϊκούς, θα πρέπει να δούμε τις ακολουθίες, ως τρεις ομάδες, μέσα στη διάρκεια του νυχθημέρου.

Η μία ομάδα, αφορά τις πρωινές ακολουθίες, δηλαδή Μεσονυκτικό, Όρθρο και Α’ Ώρα. Μία άλλη ομάδα είναι οι απογευματινές ακολουθίες, Θ’ Ώρα και Εσπερινός. Και η Τρίτη ομάδα, είναι οι νυχτερινές ακολουθίες του Αποδείπνου και πάλι του Μεσονυκτικού. Μία ενορία ή ένας πιστός, μπορεί λοιπόν να διαβάζει την ακολουθία

του Μεσονυκτικού, πριν την ακολουθία του Όρθρου.

Το Μεσονυκτικό έχει τρεις μορφές, εκείνο των καθημερινών ημερών, του Σαββάτου και της Κυριακής.

Το Μεσονυκτικό των καθημερινών, έχει το χαρακτηριστικό, ότι σε αυτό διαβάζεται ο Άμωμος, δηλαδή το ΙΖ’ Κάθισμα του Ψαλτηρίου. Εκεί θα δούμε τον στόχο, το περιεχόμενο και την αφορμή αυτής της ακολουθίας, για να στηριχθεί αγιογραφικά και να δώσει ένα νόημα στην τέλεση της.

Ο Άμωμος μας θυμίζει διαρκώς, την έλευση του Κυρίου, την προσμονή της ελεύσεως Του, αφού κατ’ ακρίβεια, τελείται τις πρώτες ώρες μετά το μεσονύκτιο.

Ακολουθεί το Σύμβολο της Πίστεως, τα τροπάρια που στηρίζουν υμνολογικά την ακολουθία, με το «Ιδού ο Νυμφίος έρχεται εν τω μέσω της νυκτός…», η ευχή «Ο εν παντί καιρώ…» , και δύο ευχές του Μ. Βασιλείου.

Στη συνέχεια ένα δεύτερο μέρος από ψαλμούς, που καταλήγει σε νεκρώσιμα τροπάρια, αφού η Εκκλησία θυμάται τους κεκοιμημένους καθημερινά, εκτός από την τέλεση της θείας Λειτουργίας, με το Μεσονυκτικό.

Είναι η μόνη ακολουθία του νυχθημέρου, που έχει σταθερά ένα ολόκληρο πλαίσιο, στο οποίο εντάσσονται οι προσευχές μας προς τους κεκοιμημένους. Για να μας θυμίσει η Εκκλησία ότι, μεταξύ ζωής και θανάτου, δεν υπάρχει μεγάλη απόσταση. Και ότι, εκείνους που φύγανε, δεν τους ξεχνούμε και προσευχόμαστε καθημερινά γι’ αυτούς.

Το Μεσονυκτικό του Σαββάτου διαφοροποιείται, διότι το Σάββατο είναι ειδικώς αφιερωμένο, καθ’ όλη την διάρκεια του έτους, στους κεκοιμημένους.

Αντί για τον Άμωμο, διαβάζεται το Θ’ Κάθισμα του Ψαλτηρίου, που έχει δύο κατευθύνσεις, την ανάπαυση των κεκοιμημένων και την προσμονή της Αναστάσεως. Ακολουθούν ευχές και οι προσευχές για τους κεκοιμημένους, για να ολοκληρωθεί η ακολουθία.

Στο Μεσονυκτικό της Κυριακής, που είναι ελάχιστα μικρό και περιλαμβάνει τον Ν’ Ψαλμό και δύο τροπάρια, διαβάζεται ο Τριαδικός Κανόνας, που είναι το μοναδικό υμνολογικό στοιχείο της Παρακλητικής, που ανήκει σε ακολουθία εκτός του Εσπερινού και του Όρθρου.

Ο Τριαδικός Κανόνας αποτελείται από τροπάρια, που μας διδάσκουν δογματική, ποια είναι δηλαδή η πίστη μας στον Τριαδικό Θεό μας και εμβαθύνουμε δι’ αυτών, στο δόγμα της Αγίας Τριάδος.

Ποιητής τους είναι ο άγιος Μητροφάνης, Επίσκοπος Σμύρνης και οι Τριαδικοί Κανόνες είναι οκτώ, ένας σε κάθε ήχο, που ανακυκλώνονται ανά εβδομάδα.

Και μετά τον Κανόνα και πριν την ολοκλήρωση της ακολουθίας του Μεσονυκτικού της Κυριακής, ψάλλονται τα τέσσερα Τριαδικά Μεγαλυνάρια.

Τη συνάντηση μπορείτε να παρακολουθήσετε εδώ:

π. Χρυσοβαλάντης: «Η λατρεία μας» 04 (Μεσονυκτικό)